

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żywcu.

Niniejsza procedura określa najważniejsze zasady i założenia związane z zapewnieniem maksymalnego poziomu bezpieczeństwa małoletnich, będących podopiecznymi Ośrodka Pomocy Społecznej w Żywcu, określanego dalej jako MOPS, a także gwarantujące najwyższy poziom ochrony małoletnich, na rzecz których realizowane są usługi świadczone przez MOPS, a w szczególności osoby świadczące usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób małoletnich, pracowników socjalnych, terapeutów, psychologów, specjalistów pracy z rodziną, pedagogów, asystentów rodziny i innych specjalistów pracy z dzieckiem.

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników MOPS w Żywcu jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie, w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji

Podstawa prawna:

- ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) – art. 7 pkt 6
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2023r. poz. 901 ze zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej (tekst jednolity Dz.U. z 2024r. poz. 424 ze zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1870)
- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) – art. 22b, art. 22c.
- Ustawa z 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.) - art. 266 § 1 i 2. (Dz. U z 2024 r. poz. 17)
- Ustawia z 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) z późn. zmianami.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.);
- ustawa z dnia 09 czerwca 2001r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Objaśnienie terminów:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żywcu określany dalej jako **MOPS**
2. **Pracownikiem** MOPS jest każda osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia (również zleceniobiorcy, wolontariusze i praktykanci).
3. **Dzieckiem** – nieletnim - jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
4. **Opiekunem dziecka** jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic, rodzic zastępczy, opiekun faktyczny lub opiekun prawny.
5. Przez **krzywdzenie dziecka** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego (również zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie) na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę.
6. **Koordinator Polityki Ochrony Dzieci**, to osoba odpowiedzialna za koordynowanie działań Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem, wyznaczona przez Kierownika MOPS, sprawująca nadzór w MOPS-ie w Żywcu nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami MOPS-u, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

- 1.1 Pracownicy MOPS-u mający bezpośredni kontakt z małoletnimi powinni wykonywać swoje zadania w sposób zapewniający poszanowanie praw osób trzecich, w szczególności praw dzieci, z szacunkiem, w sposób uprzejmy i kulturalny, a także dostosowany do wieku dziecka.
- 1.2. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakichkolwiek form przemocy słownej, a tym bardziej fizycznej.
- 1.3. Pracownicy MOPS-u, o których mowa w pkt 1.1. mają obowiązek powstrzymać się od jakichkolwiek zachowań, które mogłyby naruszać przestrzeń osobistą małoletniego, powodować u niego poczucie zagrożenia, dyskomfortu lub strachu.
- 1.4. Pracownicy MOPS-u, o których mowa w pkt 1.1. powinni zwracać uwagę na niepokojące zachowania małoletnich, które mogą świadczyć o ich krzywdzeniu i powinni podjąć próbę kontaktu z małoletnim w przypadku powzięcia podejrzenia takiego krzywdzenia. Jeżeli małoletni próbuje nawiązać kontakt z pracownikiem, powinien on go wysłuchać i, w miarę możliwości, uzyskać możliwie najpełniejszą informację o sytuacji małoletniego.
- 1.5. Pracownicy MOPS-u powinni zwracać szczególną uwagę oraz zapewnić wszelką pomoc i wsparcie dla dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci z zaburzeniami zachowania.

2. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego, a także składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego i zawiadamiania sądu opiekuńczego.

2.1. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego pracownik MOPS-u ma obowiązek niezwłocznego poinformowania bezpośredniego przełożonego o tym fakcie w formie ustnej, a także formie pisemnej, poprzez przedłożenie stosownej notatki służbowej.

2.2. Przekazanie informacji, o której mowa w pkt 2.1. powinno nastąpić jeszcze w tym samym dniu, w którym pracownik powziął podejrzenie lub informację. Jeżeli pracownik nie jest już obecny w danym dniu w siedzibie MOPS-u, ma obowiązek przekazać informację telefonicznie.

2.3. Po przekazaniu informacji, o której mowa w pkt 2.1. do bezpośredniego przełożonego pracownika, osoba ta powinna w pierwszej kolejności ustalić czy zachodzą przesłanki uzasadniające wszczęcie procedury odebrania dziecka na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a następnie ustalić jakie podmioty i instytucje powinny zostać poinformowane o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego.

2.4. W celu poczynienia ustaleń, o których mowa w pkt 2.3. zwołana może być wewnętrzna komisja, składająca się z przełożonego (kierownika MOPS-u, działu MOPS-u), pracownika socjalnego nadzorującego teren, w którym dochodzi do podejrzenia krzywdzenia małoletniego, pracownika, który powziął podejrzenie lub uzyskał informację o krzywdzeniu małoletniego oraz, w zależności od potrzeb, asystenta rodziny, psychologa czy terapeuty.

2.5. Jeżeli w wyniku ustaleń, o których mowa w pkt 2.3 i 2.4. zostanie ustalone, że zasadnym jest skierowanie do sądu rodzinnego wniosku, o którym mowa w art. 572 k.p.c. lub złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, kierownik MOPS-u niezwłocznie kieruje taki wniosek do właściwych organów.

2.6. Obowiązki określone w pkt 2.1.-2.5. nie wpływają na obowiązek ewentualnego wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, zgodnie z postanowieniami pkt 3.

3. Procedura wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

3.1. Obowiązek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” i wypełnienia formularza Niebieska Karta A spoczywa na wszystkich pracownikach socjalnych, asystentach rodziny, psychologach, terapeutach, pedagogach, specjalistach pracy z rodziną będących pracownikami MOPS.

3.2. W przypadku powzięcia podejrzenia lub uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego, które może wyczerpywać znamiona przemocy domowej w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pracownicy MOPS-u, o których mowa w pkt 3.1. mają obowiązek wypełnić formularz Niebieskiej Karty A niezwłocznie po powzięciu informacji o zaistnieniu ku temu przesłanek.

3.3. Wypełniając formularz Niebieskiej Karty A pracownik MOPS-u stosuje zasady wynikające z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz z rozporządzenia wykonawczego, w tym przekazuje osobie doznającej przemocy domowej formularz Niebieskiej Karty B.

3.4. Po wypełnieniu formularza Niebieska Karta A pracownik wszczynający procedurę Niebieskiej Karty ma obowiązek przekazać ten formularz do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego lub innego jego członka w terminie pięciu dni roboczych. Za dni robocze przyjmuje się dni pracy MOPS-u.

4. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów.

4.1. Niniejsze standardy co najmniej co dwa lata podlegają weryfikacji pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz ocenie ich merytorycznej przydatności.

4.2. Weryfikacja, o której mowa w pkt 4.1. dokonywana jest przez kierownika MOPS-u lub wyznaczonego przez niego Koordynatora Polityki Ochrony Dzieci.

4.3. W wyniku weryfikacji, o której mowa w pkt 4.2. sporządzany jest raport ewaluacyjny, w którym wskazane są ewentualne sugestie i kierunki aktualizacji standardów.

5. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników OPS-u do stosowania standardów, zasady przygotowania tych pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności.

5.1. Osobą odpowiedzialną (w szczególności może być to Koordynator Polityki Ochrony Dzieci) za przygotowanie pracowników OPS-u do stosowania standardów wyznacza kierownik MOPS-u.

5.2. Kierownik MOPS-u może zlecić zadanie, o którym mowa w pkt 5.1. podmiotowi zewnętrznemu, dającemu rękojmię należytego wykonania przedmiotowych zadań, posiadającemu stosowne kompetencje i doświadczenie.

5.3. W ramach przygotowania pracowników MOPS-u do stosowania standardów przeprowadzane jest szkolenie pracowników w przedmiotowym zakresie.

5.4. Każdy z pracowników MOPS-u składa oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w MOPS-ie.

5.5. Obecność na szkoleniu, o którym mowa potwierdzona jest imienną listą obecności.

6. Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.

6.1. Niniejsze standardy podlegają opublikowaniu na stronie internetowej MOPS-u oraz są wywieszane w widocznym miejscu w siedzibie MOPS-u.

6.2. Niezależnie od publikacji standardów w formie określonej w pkt 6.1., pracownik MOPS-u realizujący usługi względem małoletniego przekazuje wersję pełną niniejszych standardów rodzicom, opiekunom prawnym lub opiekunom faktycznym małoletniego, a osoby te potwierdzają na piśmie otrzymanie przedmiotowych standardów.

6.3. Małoletnim, wobec których realizowane są usługi przez pracowników MOPS-u otrzymują wersję skróconą niniejszych standardów, z zastrzeżeniem pkt 6.4.

6.4. Jeżeli wiek, rozwój psychiczny małoletniego i stan jego zdrowia świadczą o ograniczonej możliwości zrozumienia założeń niniejszych standardów, pracownik MOPS-u może zaniechać obowiązku wynikającego z pkt 6.3.

7. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.

7.1. Za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia odpowiedzialni są wszyscy pracownicy MOPS-u.

7.2. Niezależnie od obowiązku określonego w pkt 7.1., kierownik MOPS-u wyznacza pracownika (Koordynatora Polityki Ochrony Dzieci) koordynującego przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i organizację pomocy oraz wsparcia dla takiego małoletniego.

7.3. Pracownikiem, o którym mowa w pkt 7.2. może być w szczególności pracownik MOPS-u będący członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego.

8. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

8.1. Tworzy się wewnętrzny rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

8.2. Rejestr, o którym mowa w pkt 8.1. przechowywany jest w siedzibie MOPS-u.

8.3. Kierownik MOPS-u wyznacza osobę odpowiedzialną za prowadzenie i uzupełnianie rejestru, o którym mowa w pkt 8.1. (w szczególności może być to Koordynator Polityki Ochrony Dzieci).

9. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

- 9.1. W przypadku ujawnienia krzywdzenia małoletniego osoby odpowiedzialne przygotowują plan wsparcia małoletniego, z zastrzeżeniem pkt 9.2.
- 9.2. Jeżeli równoległe prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”, w której małoletni uznany jest za osobę doznającą przemocy, nie ustala się planu wsparcia.
- 9.3. Za przygotowanie i realizację planu wsparcia odpowiedzialny jest pracownik socjalny oraz asystent rodziny realizujący swoje zadania w stosunku do rodziny, w której wstąpił przypadek krzywdzenia małoletniego.
- 9.4. W miarę możliwości plan wsparcia konsultowany jest z psychologiem, a jeżeli jest taka możliwość, psycholog uczestniczy także w jego realizacji.

10. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

- 10.1 Uczestnicy zajęć w MOPS-ie mają obowiązek zwracać się do siebie z szacunkiem i w sposób kulturalny.
- 10.2. Niedopuszczalne są przejawy jakiegokolwiek form przemocy słownej, a tym bardziej fizycznej pomiędzy uczestnikami zajęć w MOPS-ie.
- 10.3. Niedopuszczalne są wszelkie zachowania, które mogłyby naruszać przestrzeń osobistą innego uczestnika zajęć w MOPS-ie, powodować u niego poczucie zagrożenia, dyskomfortu lub strachu.

Potwierdzenie zapoznania się z Polityką Ochrony Dzieci
STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH MOPS w Żywcu

Oświadczenie

Ja,
(imię i nazwisko pracownika MOPS)

oświadczam, że zapoznałem(-am) się z Polityką Ochrony Dzieci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żywcu i zobowiązuję się do jej przestrzegania.

.....
(miejsowość, data)

.....
(czytelny podpis pracownika MOPS)

Potwierdzenie zapoznania się z Polityką Ochrony Dzieci
STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH MOPS w Żywcu

Oświadczenie

Ja,
(imię i nazwisko rodzica, opiekuna prawnego)

oświadczam, że zapoznałem(-am) się z Polityką Ochrony Dzieci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żywcu.

.....
(miejsowość, data)

.....
(czytelny podpis rodzica, opiekuna prawnego)